TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Üyesi Meltem Kurtasan:

"Kadınlar İş Hayatına Girmede Erkeklerin Çok Gerisinde Başlıyorlar"

Toplumda kadının özgürlüğü ve toplum içinde kadının hak ettiği yeri alması için bütün mekanizmaların harekete geçirilmesi lazım. Kadın istihdamının önündeki engellerin aşılması, kadının istihdamı, kadının toplum içinde bir birey olarak kabul edilmesinin teşvik edilmesi ve sağlanması çok önemli

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Yönetimi'nde olan Meltem Kurtsan, aynı zamanda TAP Vakfi Yönetim Kurulu Üyeliği, Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği'nin Fikri Haklar Çalışma Grubu Başkanlığını da yürütüyor. Ayrıca Meltem Kurtsan Kadın Girişimciler Derneği'nin (KAGİDER) kurulmasına da öncülük etmiş ve ilk başkanlığını da üstlenmişti. Kurtsan Medikal ve Otacı Bitkisel Ürünleri'nin kurucusu olan babası Niyazi Kurtsan'ın vefat ettiği 2004 yılında bayrağı devralan Meltem Kurtsan, Otacı-Kurtsan Şirketler Grubu Başkanlığını da yürütüyor.

● Girişimci nedir, kimdir? Girişimciyi nasıl anlıyorsunuz?

Girişimci, belli bir amaç doğrultusunda kendi sermayesiyle belli bir risk alarak iş kurup yaratmak üzere harekete geçen kişidir. Girişimci olmak için önce bir iş hakkında bilgi birikiminin olması lazım. "Ben şöyle bir iş yaparsam buradan yola çıkarak para kazanır ve işimi büyütürüm" diye bir fikrinin olması lazım. Rakamsal olarak kadın girişimciler bütün girişimcilerin yüzde 7-8'ini oluşturuyor. Çalışan kadınlar arasında yüzde ikisini oluşturuyor. Kadın olsun erkek olsun herkes girişimci olamaz. Girişimcilik bir ruh halidir ve kapasite meselesidir. Bünyesinde risk alabilmek, zorluklara dayanabilmek, bildiği yoldan vazgeçmemek, öngörülü olmak, dayanıklı olmak gibi birçok özelliği barındırıyor. Fakat ben şuna inanıyorum, Türkiye'de kadın ve erkek girişimci sayısının eşit olabilmesi. Bu noktada girişimci olabilecek kadınlar o veya bu nedenle toplumda heba oluyorlar. Diğer bir önemli noktada kadın istihdamında bütün raporlarda görülen büyük bir düşüş var. Oysa bunu teşvik edici politikalar olması gerekiyor.

● Türkiye'de girişimcilik, özelde de kadın girişimcilik ne durumda? Dünya ile karşılaştırdığımız vakit nasıl bir tablo ile karşılaşıyoruz?

Girişimcilik zaten zor bir şey. Dünyada ve Türkiye'de bir işsizlik sorunu var. Dünyadaki bu işsizlik ve yoksulluk sorununa karşı da girişimciliğin geliştirilmesi çözüm olarak düşünülmüştür. Eğer bu işletme yeni bir şey keşfetmişse dünya pazarında kendisine yer bulabiliyor. İş potansiyeli yaratıyor, kendi ekonomisini büyütüyor. Burada kadın girişimciliği neden önemli: Bir şekilde risk alabilme, yaratıcı zeka kadın erkek her insana verilmiş özelliklerdir. Türkiye'de girişimcilerin yüzde 92-93'ü erkek şu anda. Neden bu böyle: Çünkü bunun bir eğitiminin alınması gerekiyor. Eğitimi derken ille de bir okulda edinilen eğitimden söz etmiyorum. Bir ustanın yanında ya da babasının yanında çırak olarak çalışmış olacak, sonra belli bir bölgede kendi işi ile ilgili bir potansiyel görecek ve

başta söylediğimiz yöntemleri kullanarak bir iş yeri kurabiliyor. Girişimci potansiyeli taşıyan bir kadın ise ya anne babası izin vermediği için evde oturmak zorunda, ya da kocası çocuklarına bak dediği için evde oturmak zorunda kalıyor. Bazıları da başlangıç sermayesini nasıl bulacağını bilmiyor. Bütün bu olumsuzlukları aşmış, fikri var uygulamaya hazır, ama sermayesi yok bankaya gidiyor ama para alamıyor. Çünkü kadınlar bankaya gittiği zaman bir teminat isteniyor. Peki bugün bankaya teminat olarak gösterilebilecek malların kaçta kaçı kadınların üzerinedir hiç düşündünüz mü? Yalnızca yüzde dokuz. En son bankadan da geri dönecektir. Dolayısıyla kadınları birçok noktada engelleyen faktörler var. Okuma yazma bilme oranları düşük, çalışma hayatına katılma oranları düşük, paraya ulaşma imkânları düşük bu da doğal olarak kadın girişimciliğinin düşük olması sonucunu doğuruyor. Bu sadece Türkiye için geçerli değil, bütün dünyada böyle. Dünya bu eşitsizliği fark ettiği için birtakım önlemler almaya başlamış bulunuyor.

● Kadınların girişimci olmasında karşılarına çıkan zorluklar nedir?

İş dünyası çeşitli ortamlarda dönüyor. Akşam kokteyllere, yurt dışı gezilere katılmak gerekiyor. Görüyorsunuz Cumhurbaşkanının yurt dışı gezilerine erkekler ağırlıklı olarak katılıyorlar. Erkekten otomatik olarak bu bekleniyor oysa kadınlara eşleri genelde ne gerek var çalışmana ben seni geçindiriyorum diyebiliyor. Kadın olsun erkek olsun birtakım donanımlarla dünyaya geliyoruz. İnsan olarak zekâ kapasitesi, kabiliyet gibi. İnsanı mutlu eden şey de bu potansiyelini gerçekleştirmesidir. Müzikle ilgilenen bir insan ne zaman mutlu olabilir, ancak müzikle uğraştığı zaman. İş çevirme kabiliyeti olan kadın veya erkek ne zaman mutlu olur, ancak bu kabiliyetini gerçekleştirdiği zaman. Maalesef bu olanağı olan kadınlar, şartlar nedeniyle olanakları ellerinden alındığında mutlu da olamıyorlar.

Örneğin, holding patronu olabilecek bir kadın evinde günlük işlerle uğraşarak mutlu da olamıyor. Nasıl her erkek holding patronu olamıyorsa kadıların içinde de olamayacaklar vardır, ama olabileceklere yol vermek lazım. Zaten girişimci olabilmek için önceden bir iş tecrübesi gerekiyor. Hiç iş dünyasından haberi olmayan kadının neyin girişimini yapacağını da bilemez. Kadınlar burada da bir handikapla karşı karşıyalar çünkü iş hayatında çok az yer alabiliyorlar. Ayrıca özel hayatla ilgili sorunları var. Biliyorsunuz kadınların ilave işleri var. Toplum tarafından ev işleri, çocuk ve yaşlı bakımı, çalışsa da çalışmasa da kadının yapması gereken işler olarak görülüyor. Ayrıca kreş imkânları, yaşlı bakım evlerinin olmaması gibi birtakım sorunlar var. Eğer bu bir yarışmaysa kadınlar iş hayatına girmede erkeklerin çok gerisinde başlıyorlar.

● TOBB Kadın Girişimciler Kurulu'nun kuruluşundan başlayarak gelişimini anlatabilir misiniz?

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu'nun kuruluşu 29 Ekim 2007'de düzenlenen bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyuruldu. Türkiye'nin coğrafi dağılımını da temsil edecek şekilde iş dünyasında kendi kanıtlamış kadın girişimciler ile TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Habitat İçin Gençlik Derneği ve kadınlar için kamu kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan kırk kişilik bir Kurul oluştu, bunun sayısı daha sonra 55'e çıkarıldı. İlk olarak Anadolu'da örgütlendik. Seksen bir ilin tamamında, sayıları on ile kırk kişi arasında değişen Kadın Girişimci Kurulları oluşuyor. Bu network ile 1630 kadına ulaşmış olacağız. Şu ana kadar binden fazla isim odalar tarafından TOBB'a bildirildi. Web sitemiz kuruldu, 8 Mart Dünya Kadınlar günü dolayısıyla düzenlediğimiz bir kokteyl ile de kamuoyuna duyurduk. Sizin aracılığınızla tekrar adresini vermek istiyorum www.kadingirisimciler.org.tr Bu sanal âleme açılan penceremiz, kadınlar her türlü fikirleri ile bu pencereden bize ulaşabilirler. Kadınlara ücretsiz fuar imkânı için bir düzenleme yapıldı. Türkiye'nin en büyük iki fuar şirketi, her fuarda, normalde kendi müşterisi olma imkânı olmayan beşer kadın girişimciye on beşer metrekare, toplamda 75 metrekare alan tahsisi yapacaklar.

● TOBB Kadın Girişimciler Kurulu'nun firmalara önerileri ve sunduğunuz avantajlar nelerdir?

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu, kadın girişimcilere iki tür hizmet sunuyor. Birincisi kadın girişimcilerin örgütlenmesi, kurullar aracılığı ile bir araya gelmesi. İkincisi de girişimci olmak isteyen kadınlara danışmanlık desteği. Bizi arayan kadınları kullanabilecekleri finansal enstrümanlar hakkında bilgilendiriyoruz. TOBB'un büyük ortağı olduğu iki imkân var. Projesi olan ancak sermayesi olmayan kadın girişimcilerin kullanımı için Kredi Garanti Fonu www.kgf.com.tr var. Kadınlara ve gençlere pozitif ayrımcılık yapılıyor. Diğeri de KOBİ A.Ş. İkincisi daha çok inovasyon ve ihracat odaklı firmalar için öneriliyor. Burada da kadınlara ve gençlere pozitif ayrımcılık yapılıyor.

● Geleceğe ilişkin beklentileriniz nelerdir? Daha neler yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz?

TOBB Türkiye'nin en büyük ve yaygın iş âlemi örgütü. Kadın girişimciliği konusunda faaliyet göstermesi ve Türkiye'nin 81 ilinde kurullar kurması büyük bir aşama. TOBB'un bu açılımını çok önemsiyorum ve gerçekten bu konuya önem vermeleri çok şey katacaktır. Önümüzdeki dönem seçimlerde her odanın yönetim kurulunda kendi içlerinde kadınlarla birlikte çalışma platformuna geçmeleri gerektiğini düşünüyorum. Öncelikle TOBB Yönetim Kurulu'nda en az yüzde 25-30 tane kadın olmasını öneriyorum. Her odanın yönetiminde iki kadın olması için kadınların teşvik edilmesi lazım. Kadınlar talip olmuyorlar deniliyor. Erkek hâkim ortama talip olmak kolay mı? O nedenle odaların yöneticileri seçimlerde meslek komitelerinden başarılı buldukları kadınları aday olarak göstermeli ve yönetim kuruluna almalı, eğer yetersiz buluyorlarsa kadınları yetiştirmeleri lazım. Yoksa hiç deneme yapmadan kadınlar kendi kendilerine nasıl yetiştirecekler?